

Retten til heltid

Det er kvinner som jobber deltid i Norge. Vi ser deltid i barnehager, skole og fritidsordninger, handel og service næringen, hotell og restaurant og renhold for å nevne noen. Vi vet at kvaliteten på de tjenestene som utføres blir dårligere, når to til tre personer deler på et årsverk.

Sist nå har vi sett det under koronaepidemien. Bruken av deltidsansatte på de fleste sykehjem er med på å gi en større risiko for smittespredning. Smittesporing har avdekket at ansatte har jobbet på institusjoner med smitte og uten smitte. Det har ført til at smitten har spredt seg raskt videre. Vi har en mye større bevissthet rundt dette nå pga epidemien, men smittsomme sykdommer finnes det alltid, også på sykehjem.

I vårt naboland Sverige sier de det samme. Svenske Kommunal, Fagforbundets søsterorganisasjon, har i rapporten «Pandemi på äldreboende» gjort undersøkelser for å finne svar på hvorfor så mange har dødd på svenske sykehjem. Blant flere årsaker viser også de til at ansatte jobber på mange ulike steder og dermed sprer smitte.

Helseminister Høie sier at styringslinjen har vært klinkende klar fra pandemiens start. Han viser til føringer for kommunene om at ansatte bør forholde seg til en arbeidsplass. Men kjære helseminister er det så enkelt? Mange ansatte er økonomisk avhengig av inntekten de får ved å jobbe på flere steder, noe de har gjort i flere år. Under koronaepidemien er det ansatte som derfor har tapt inntekt, uten at det på noe vis har blitt kompensert.

Deltidskulturen er en av de største likestillingsutfordringene vi har i dagens Norge. Det å utdanne seg til helsefagarbeider er så godt som å frasi seg mulighet til å ha en hel stilling. Riktignok får du mange ekstravakter, som kanskje medfører hel stilling i lønn, men da kan du ikke planlegge fritiden din. Du får ikke lån i banken og hver måned vil du sannsynligvis være bekymret for om du har nok penger til å betale utgiftene dine. Unge helsefagarbeidere står uten mulighet til å kunne kjøpe seg noe sted å bo, fordi de har en usikker inntekt. Flere kvinner med minoritetsbakgrunn sliter med å få en heltidsstilling. Det er høy arbeidsledighet blant kvinner med minoritetsbakgrunn nå som følge av pandemien.

I dag jobber 7 av 10 ansatte i helse og omsorgssektoren deltid. Det utlyses omtrent ikke heltidsstillinger for helsefagarbeider – kun 16 prosent det siste halvannet året. 55 % av sykepleierstillingene lyses ut i heltid. Og dette gjør vi, selv om det fører til dårligere ledelse, det koster sannsynligvis mere, belastningene blant de ansatte blir ulik og trivselen på arbeidsplassen blir dårligere.

Statistikken viser at kvinner er oftere syke enn menn. Hva årsakene til dette er har ikke forskningen avdekket fullt ut ennå. Mange ansatte i deltidsstillinger kan ha betydning for hvor tungt arbeidet er, og om flere blir syke av slike arbeidsmiljø. Vi vet at forutsigbare rammer for økonomi og arbeid er helsefremmende og gunstig for arbeidstakere. Det er derfor nødvendig at det avsettes mer midler til forskning på sammenhenger mellom deltidsarbeid, arbeidsmiljø og helse.

SV forventer at dette nå blir tatt tak i, og at alle landets kommuner ser nødvendigheten av å organisere disse tjenestene i hele stillinger. Det samme gjelder for sykehusene. Ingen vet når vi eventuelt kan få en ny epidemi.

Oslo SV krever:

- Lovhjemlet rett til heltid

- At heltid skal være en rett i Oslo kommune
- At koronakommisjonen må evaluere om deltidsbruken i helsevesenet har hatt noe å si for overføring av smitte og eventuelt i hvor stor grad.
- At de ansattes organisasjoner involveres aktivt i arbeidet for heltidskultur
- At det overføres penger til kommunen for å starte arbeidet med heltidskultur
- At det bevilges midler til forskning på om det er en årsakssammenheng mellom sykefravær og deltid.